

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANER - *bladet*

Månedsskrift for Soransk Samfund

Årgang 67 . Nr. 8

Oktober

1982

Absalon

Døbt 30. oktober 1128. -

Gravsten i Sorø kirke.

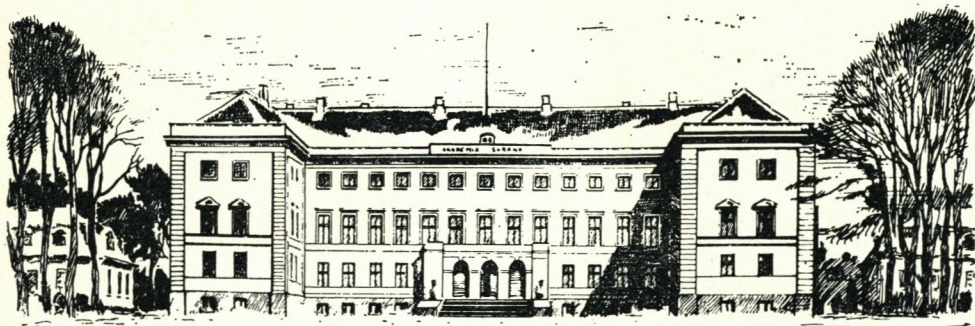
(Tegnet af Fr. Wendelboe ca.
1830). Se artiklen side 111.

Revisionsfirmaet
E. LÜDERS-THOMSEN
statsautoriseret revisor,
Frederiksgade 9, København K
er indtrådt i

RIR·REVISION
STATSAUTORISEREDE REVISORER

- Frederiksgade 9
1265 København K
01-15 44 15
- Ledelse i
RIR-REVISION / København:
Steen Iversen og E. Lüders-Thomsen
statsautoriserede revisorer
- Himmelev Bygade 70
4000 Roskilde
02-36 60 00
- Ahlgade 33
4300 Holbæk
03-43 80 11

Chr. Tom-Petersen
Academia Sorana

efter tegning af Christian Tom-Petersen

SORANER-BLADET

OKTOBER 1982

67. ÅRGANG

NUMMER 8

Habakukken „Rolff” vender hjem efter 81 års odysseé Af Per Amby (S 38).

Den kom til verden den 1.-12. 1901 og er undsluppet autodaféen i 1920. – Nu skænket til Soransk Samfund.

Endelig har min 81-årige Habakuk fået fred! Den 5. august i år blev cirklen sluttet. Efter en begivenhedsrig og ret så omflakkende tilværelse blev den skænket til Soransk Samfund med den tilføjelse, at vores gamle forening må træffe den endelige afgørelse om, hvad der skal ske med Habakukken fremover – om den skal skænkes til skolen, et museum el. l.

Det foregik på et af Soransk Samfunds månedlige frokostmøder i Allégade 10 på Frederiksberg i København.

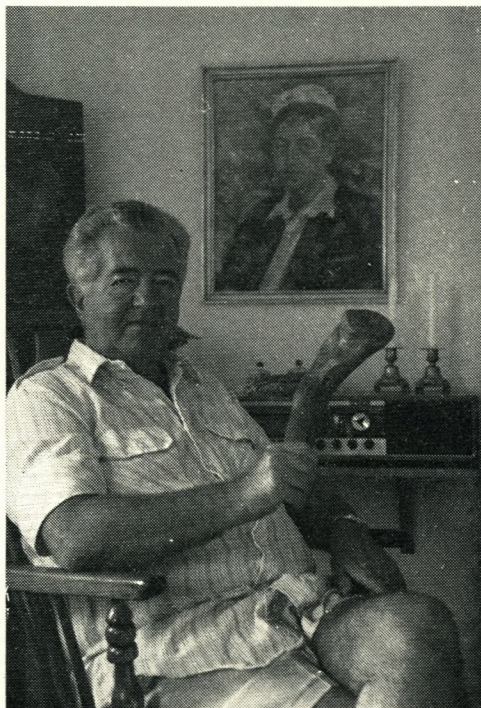
En af disse vidunderlige sommerdage, hvor varmen stod stille på restaurantens førstesal – og hvor der til gengæld kom svalende bølgeskulp i ølglassene, der blev hyppigt udskiftet.

En lidt vemodig dag var det for den, der har haft et nært forhold til Habakukken i henved et halvt århundrede, men også en glædens dag, fordi den nu er vendt tilbage til sit udgangspunkt – Sorø med alt, hvad dette indebærer.

Da jeg af vort medlemsblad i fjor – juni og september – forstod, at der nok ikke fandtes flere habakukker tilbage, traf jeg beslutning om, at den skulle »hjem« igen.

Navne på Habakukken

Jeg har forstået, at man på et tidspunkt omkring 1920 simpelthen en nat brændte samtlige Habakukker på skolen. Min Habakuk må altså være undsluppet denne autodafé. Hvordan ved jeg ikke, men her er historien om Habakukken »Rolff«, der kom til verden den 1-12-01. Det står der i hvert fald prentet med blæk på køllens fod.

Artiklens forfatter med habakukken, der nu er overrakt til Soransk Samfund.

Habakukken er ca. 30 cm og kølle-formet. På denne side står ved køllens fod navnet »Rolff – d. 1-12-01« samt en del af de i artiklen nævnte navne op langs skaftet.

For Habakukken er nemlig en aflang kølle, der minder meget om dem, kæmperne støtter sig til på Rigsvåbnet.

Den er ca. 30 cm og af en for mig ubestemmelig træsort, måske nøddetræ. Der er på et eller andet tidspunkt smurt et fernislag over hele Habakukken. Mon ikke det er den linolie, vi anvendte til at smøre på vore cricket-bats.

Ved køllens rod og øverst på skaftet er der boret huller – åbenbart for at man kunne hænge den op i en snor el. l. Det ene hul synes dog for Rolffs vedkommende at være forsøgt lukket med en træpløk.

Det spændende ved Habakukken er de mange navne, der i tidens løb er skrevet på den med blæk. Det er klart, at tidens tand også her har slidt hårdt på blækket. Men jeg har været i stand til tyde følgende navne og datoer, og der er sikkert andre, som kan finde detaljer frem om de pågældende.

Her er nogle af dem, jeg S.E.&O. har fundet frem til:

F. Duus, 4. real.
F. Jørgensen, 4. real, 1904.
Julius Møller, 1gm, 1909.
Fr. Andersen, 1Gn No. 4.
K. W. Petersen.
M. A. K. Nørgaard, 1903–04, kammer nr. 5.
L Nørgaard, 1. Gymn. k.
Poul Nørgaard, 1911 (eller 1918).
Eigil Berg, B. 1913.
Svend Gundel, 1. G. 1912.
Carl Larsen, 1907 (eller 1917).
Poul Lisborg 1905.
Rolf?? Nielsen, 1919??

Endelig har denne artikels forfatter også tilladt sig at påføre sit navn på Habakukken med årstallet 1938, da jeg blev student.

Det sidste navn, jeg har været i stand til at tyde, var Fr. Nygård (1913) – forfatter til bl. a. den ikke særligt udbredte eller kendte drengbog om akademiet: »Knægten skal på kostskole«. Han har skrevet sit navn med bolle-å på Habakukken.

Sådan fik jeg Habakukken

Hans fulde navn var Frederik Nygaard, og det var ham, der i begyndelsen af trediverne gav mig Habakukken.

Familien Nygaard var nære venner til mine forældre, og de kom ofte og boede hos os i præstegården i Skuldelev. Min far Kresten Amby og Freddy, som Nygaard kaldtes, var begge gl. soranere.

En overgang – og det var i begyndelsen af trediverne – slog familien Nygaard sig ned i den lille landsby og boede her et par år.

Op det var i den periode, at jeg fik Habakukken, idet jeg da gik i mellemskolen på akademiet.

Nygaard havde en søn Asser, som senere kom på Sorø, og det havde nok været naturligt, at han fik Habakukken, men da familien boede i Skuldelev var der åbenbart ikke truffet beslutning om, at han skulle på skolen.

Så det blev altså mig, der fik »Rolff« overdraget med en bemærkning om, at den var et værdighedssymbol for kammerduksen, og at den tidligere blev brugt til at håndhæve justits på kamrene.

Det var, hvad Freddy fortalte mig. Desværre erindrer jeg ikke noget om, hvordan han var kommet i besiddelse af Habakukken.

Men i hvert fald har dette eksemplar fulgt mig trofast igennem det sidste halve århundrede. »Rolff« har været viden om – både herhjemme og i udlandet. Bl. a. medbragte jeg den på et flerårigt ophold i USA.

Lad mig tilføje, at den naturligvis har fået nogle mindre knubs i årenes løb. Men alderen taget i betragtning er den imidlertid i pæn stand.

Hvordan »Rolff« har undgået den kranke skæbne, der omkring 1920 blev Habakukkerne til del, aner jeg intet om, men der er måske andre, som kan medvirke til at kaste lys over den side af historien.

Nu er den hjemme igen

Jeg troede oprindeligt, at den blev brugt til at tæve kammerfuskene med, slå dem i hovedet el. l., men et sådant torturinstrument var Habakukken nu ikke. Jeg har forstået, at det nærmeste man kom til »mishandling« af eleverne var en såkaldt »nævling«, der bestod i, at den formastelige fik et let slag med køllen i den udstrakte flade hånd – nærmest et tegn på, at det var kammerduksen, som stod inde for, at der var ro og orden på kammeret.

Det er altså ikke et torturinstrument, jeg hermed overlader til Soransk Samfund, men en god gammel ven fra min skoletid, som efter en langvarig Odysse nu atter vender tilbage i håbet om, at den ikke må blive stillet i en eller anden skammekrog, men kan minde om en svunden tid på den gamle skole.

Per Amby.

PS.

Det er en interessant artikel, og det er glædeligt, at efterlysningen i Soranerbladet gav et så positivt resultat! Ikke alle habakukker blev åbenbart brændt i 1920, og det har en naturlig forklaring, for alle navne på den habakuk, som nu er skænket til Soransk Samfund, er jo *en del år ældre* end 1920, idet det yngste navn på habakukken er Rolf Nielsen 1919??, og det er nok læst forkert. Ved et eftersyn i Soranerbiografierne findes navnet ikke, og det er nok snarere Robert Møller Nielsen (1912). Frederik Nygård forlod skolen i 1913, og da habakukken stammer fra ham, er forklaringen ligetil. Han har brudt kæden og taget køllen med sig til erindring 7 år før, de andre blev brændt af inspektionen. Derfor har den undgået de andres skæbne.

De andre på listen kan, *takket være Soraner-Biografier 1901–60*, identificeres således:

Filip Thode Duus (R 02).
Frederik Leopold Jørgensen (R 05).
Julius Verner Vium Møller (S 12).
Frederik Andersen (1910).

Kai Wedele Petersen (R 07).
Morten Anders Kroborg Nørgaard (S 06).
Lave Christian Oscar Nørgaard (S 10).
Poul Henrik Carl Victor Nørgaard (S 13).
Eigil Berg (R 14).
Svend Krarup Gundel (1912).
Poul Dahlin Lisborg (R 06).
Robert Møller Nielsen (1912)??

Red.

FRATERNITAS SORANAS

46. STÆVNE

på Jaruplund

d. 25.-27. maj-82

holdt i år sit 26. stævne i dagene 25.-27. maj på Jaruplund Højskole, et meget velvalgt sted – den yndige egn mellem Flensborg og Sankelmark, en mils vej syd for grænsen. Højskolen er smukt beliggende, ny og bekvem for gæster og blev en god ramme for et stævne, der i enhver henseende var en succes.

Den fungerende formand, *Palle Taarnhøj* (S 37), overtog med heldig hånd og stor oplagthed hele stævnet igennem Chr. Bakmann Christensens (S 36) lederjob og bød velkommen ved ankomstkaffen, hvorpå fulgte et meget oplysende foredrag af *forstander Egon Rasmussen* om højskoleliv i et grænseland. Om aftenen holdt *højskolelærer Kobbernagel* et fyldigt foredrag om danskhed og tyskhed, historisk og nationalt, fængslende og tankevækkende. En eventuelt diskussion bagefter kunne være blevet livlig.

Onsdag morgen brød solen gennem morgentågerne over søen – ganske a la Austerlitz som spæet af Palle Taarnhøj aftenen før. I dagligstuen holdt *Immanuel Christensen* (S 18) første morgenandagt og senere på formiddagen et dybt personligt præget foredrag betitlet *Min Kærlighed Til Gudstjenesten*: et livs langt engagement, som for så mange år siden tog sin begyndelse i selve Sorø Kirke.

En bus med samtlige deltagere – der blev ustandseligt holdt mandtal – kørte om eftermiddagen, stadigvæk i det dejligste vejr, til Hedeby. Førnævnte lærer *Kobbernagel* ledede turen forbilledligt; han lod bussen standse på de rigtige steder og gav informationer af historisk, arkæologisk og national art, ikke mindst om Hedeby, hvis grønne halvkredsvold længe vil huskes. Nogle mindedes Pedersborg. – På Gottorp oplevedes *Nydamsbåden* af mange for første gang.

Jørgen Krog-Meyer (S 55) holdt om aftenen et interessant og velunderbygget dias-foredrag om Israel, som adskillige af stævnets deltagere havde besøgt indtil flere gange, hvilket affødte mange personlige kommentarer.

Næste dags morgenandagt ved *Ditlev Christensen* (S 29) efterfulgtes af en reglementeret generalforsamling (med regnskabsaflægelse), en munter og egenartet forestilling, som hvert år forgæves søger sin lige. Af seriøse ting behandlede bl. a. under eventuelt *Erik Hammerich Damms* (S 39) artikel i Soranerbladet om bordbønnen på skolen; et synspunkt, der fik god opbakning.

Vi var vist alle enige om, at også dette stævne var en smuk oplevelse. Man føler sig som medlem af et broderskab, selvom år og afstand skiller. Igen i år måtte vi i tak og ærbødighed mindes to, som siden sidst er gået bort: *Ellen Juul Sørensen* (g.m. Jens Juul Sørensen (S 15)) og *Sigrød Christiansen* (g.m. Ebbe Christiansen (S 20)).

Ellen Berg.

BREVKASSEN

Nyt brev fra Krudt Peter

For en måneds tid siden ringede Adam Bo-serup (R 36) fra Los Angeles til mig. Han talte længe med min kone og fortalte, at han havde glædet sig over at læse mit brev: »I Morfeus' arme«. Han nævnte også, at »Fatter« (min far, lektor O. B. Müller 1875–1951. Student fra Sorø 1892, lærer i Sorø fra 1906–44) engang havde knækket sit esgepir på hans ryg. (Han må have fortjent det!!), og nu er han stokkefabrikant i Los Angeles! Jeg ringede ham op om aftenen, og vi havde en hyggelig samtale og blev enige om, at vi snart måtte ses. Denne lille oplevelse synes jeg er et godt eksempel på, at Soranerbladet er bindeled mellem soranere verden over.

P. S.

Apropos artiklen om Soranske kvinder i juni nr. Tandlæge *Kristine Bransager-Timmermann* fortalte mig engang følgende historie:

En dag rejste hun med toget fra København sammen med amtslæge Kaarsberg. I samme kupé sad en ung mand, som skulle til Sorø for første gang. Da toget nærmede sig Ringsted, stak han hovedet langt ud ad vinduet og sagde begejstret: »Åh, dette må være Sorø!« »Nej, unge mand«, sagde Kaarsberg, »Sorø kan De ikke tage fejl af. Der lugter af munkefims i krogen!«

P. P. S.

En ung Jeppe Aakjær skrev til en ung Kristine Bransager: -

»Det var ved Susåens vande,
du tripped' så ung og sund,
med morgnens dug på din pande
og solens kys på din mund«.

De var venner for livstid, og Kristine B. var ofte med til julefesterne på Jenle.

Bedste soranerhilsen

*Krudtpeter alias
Axel Müller (S 30).*

Pastor Paul Honoré's smukke tale ved Thora Østergaards bisættelse

Der må ikke ske dem noget, jeg hører sammen med – dem, der er mit liv. Min familie, mine venner og kammerater. Den følelse sidder dybt i os allesammen som mennesker. Og dog er sandheden den, at hver eneste kloden rundt, der får livets gave, også skal møde sin død.

Liv og død hører sammen. Livet skal gives tilbage.

Sorø kirke er bygget af mennesker, der havde den overbevisning, at bag livets mysterium i hver fødsel står Gud som skaberen, og derfor har man generation efter generation med glæde båret børnene frem til dåben og givet dem Gud i vold. Og man har også, når man samledes om en kiste, haft den tro, at forholdet til Gud er det eneste, der består og bærer, når de andre bånd skæres over af døden. Derfor har man overfor dødens barske realitet stillet ordet om opstandelsen og holdt fast ved håbet, der ligger i det.

Den hårde sygdom, der ramte Thora, kom som et chok for os alle, og vi har, siden meddelelsen kom, hverken kunnet få hende eller jer i familien ud af vore tanker. Man ville så gerne så meget, men ordene bliver små og fattige.

Og kontrasten oplevedes voldsomt, fordi Thora altid har været så levende. I familien, vennekredsen, på Akademiet og i byen har hun været med til at give vort liv farve. Hun var sprængfuld af liv.

Det ene billede kunne tegnes efter det andet af, hvordan Thora kom mennesker i møde – jer, der boede i rektorgården, ved festerne på skolen, eller når dørene blev slået op, og vi efter juletræsafhæntningen samledes store og små i de dejlige stuer, som Thora af hjertet ønskede skulle bruges.

I Sorø by har du, Arne, og Thora i mange år været med på »udrykningsholdet«, man

kunne trække på, når, det f. eks. gjaldt Røde Kors-ugen eller et besøg fra Sorø venskabsbyer.

Thora ville mennesker noget. Finde værdier i livet, kæmpe for dem. Være med i en verden, hvor et ord var et ord, hvor tingene havde op og ned, for og bag, hvor tingene havde form, så den svarede til deres indhold, og hvor tingene ikke mistede deres relief.

I sin søgen efter værdier og i sin kamp for dem, kunne Thora være skarp og kompromisløs. Kom man ikke ud af busken og bekendte kulør, blev man ikke regnet for noget og var flad og fejj. *Der var bestandig en udfordring i at møde Thora.* Slægtsarv, jysk natur og et kunstnersind stod bag det vejr af liv, der var omkring hende, så styrkegraden næsten kunne komme op på orkan.

Men midt i det søgende og kampen med værdierne mødte vi *venskabet*. Stærkt og varmt – og *trofastheden*. Thoras forhold til dyr var noget helt for sig. Børn havde hun også særlige evner for. Det kom børnebørnene til gode. Og hendes opfindsomhed for at hjælpe en syg ven kendte ingen grænser.

Hvad forstod Thora ved venskab? Jeg tror, hun forstod det, at vi tager hinanden, som vi er og bliver i fællesskabet. At man skulle komme hos hinanden i glæde og sorg, høre sandheder af hinanden og vise godhed. Thora levede stærkt, og nu har hun mødt sin død. Hun har nok, længere end vi har vidst det, anet, at noget var i gære og haft sin kamp med det. Men da sygdommen så tog fart, og der kom klar besked om, hvor det bar hen, og følgerne af sygdommen heller ikke længere kunne skjules, kom der en modning og en fornem holdning over hende, som gjorde stort indtryk på os alle. Thora sad i sin stol. Der blev trukket snævre grænser for, hvordan hun kunne give sig til kende, men *øjnene* mødte een klart og stærkt.

Når vi kommer derud, hvor livet skal gives tilbage, bliver alting på en måde så enkelt, og det er kun det enkle, der duer.

»Herren velsigne dig og bevare dig. Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig Herren løfte sit åsyn på dig og give dig sin fred«.

Er kærligheden og tilgivelsen virkelige? Er opstandelsens håb en realitet? Er forholdet til Gud dét, der står fast, når der skal siges farvel? Ligger tyngdepunktet uden for os selv hos Gud? Er vi alle børn, der holdes fast af Guds hånd?

Thora nikkede ja, da velsignelsen blev lyst over hende.

»GUD! i din hånd alt stort er småt, men kært det mindste tillige. Den barnesjæl er bjerget godt, som skjuler sig i dit rige«.

Amen.

Paul Honoré.

Hvad vidste man om gravsten i Sorø Kirke for 150 år siden, og hvad ville man gøre ved dem?

Af lektor L. A. Balslev

Alle de gengivne gravsten fra Sorø kirke er tegnede af Frederik Ferdinand Wendelboe, født i Sorø 6. august 1814, søn af Akademiets læge S. Wendelboe. Frederik Wendelboe var meget interesseret i Sorø historie, og hans noter hertil er bevaret i Sorø Akademis Biblioteks manuskriptsamling Pakke 164. Han døde i 1835. Hans Beskrivelse af Mindemærker i Sorøe Academis Kirke er udgivet af Dr. H. F. J. Estrup i 1836, men desværre ikke er illustreret. Originaltegningerne findes i manuskriptpakken.

Mogens Sommer var sognepræst i Sorø 1798-1848. Han har åbenbart ikke været helt almindelig, og der går adskillige kuriøse historier om ham.

Jacob Daugaard, der var adjunkt på Akademiet og senere blev biskop i Ribe, skriver i et brev, at Sommer prædikede ret vel, men han havde en talefejl, der bevirkede, at han undertiden frembragte uforståelige ord. Hans kone prøvede at hjælpe ham og råbte engang, da han var gået i stå i Fadervor, nede fra kirken: »Led os ikke i fristelse!«.

Carsten Hauchs datter Marie Rørdam beskylder ham i sine erindringer for at være en meget pengekær mand. Det skulle fremgå af, at han takkede for offeret i kirken med forskellige udtryk efter dets størrelse: »Tak for det klækkelige«. »Tak for det rundelige«. »Tak for det meget rundelige«.

I Nationalmuseets Arkiv findes et brev, som pastor Sommer har skrevet til Sjællands biskop Münter, der under et besøg i Sorø 1823 havde bedt præsten om at sende ham en liste over de abbedsten, der lå i midtskibet. Han ville så lade dem sætte op i muren (i sideskibene?) for at de ikke skulle blive slidte.

En kopi af dette brev findes i Sorø Akademis Bibliotek, og det er nok værd at læse. Ikke fordi man får noget at vide, som vi ikke ved i dag, men fordi pastor Sommer går i gang med problemerne på sin egen, lidt originale måde.

Den bedste kilde til klosterhistorien: Scriptores Rerum Danicarum kan han ikke få fat på. Hverken Tauber eller Estrup har den! Men ved hjælp af Pontoppidans *Marmora Danica* finder han frem til, at der kun ligger to abbedsten i »Hovedgangen«, nemlig *Nicolaus Jasperi* (Niels Jespersen), død 1556, og *Olavus Laurentii*, død 1566.

Det synes ikke at gøre noget større indtryk på ham, at de begge er fra protestantisk tid, da klostret endnu var et slags »munkeasyll«. Men han nøjes dog ikke med at nævne de to sten i midtskibet, idet han mener, at også sten i andre dele af kirken er udsatte for slid og fortjener at bevares. Han registrerer derfor i søndre korsarm *Niels Clementsens sten* fra 1444 og fortsætter: »Ved siden af den ligger

ligeledes en abbed, hvis navn jeg slet ikke kan opdage«. Det må være stenen over biskop *Jens Krag* fra Roskilde, der døde i Sorø år 1300. Det er nok krumstaven, der får præsten til at kalde ham abbed!

I nordre korsarm finder han en sten over en abbed, som er død 1464. Det er *Andreas Laale*, hvis sten nu er flyttet fra gulvet til den vestre mur.

Derimod har han ikke fundet abbed *Hemming Jacobsens* sten fra 1467, skønt den end-

Olaus Laurentii Karsemoses ligsten
Indskriften lyder: 49. abbed for dette kloster.
Hvem du end er, skal du ikke stole på menneskelige forhold. Intet er så stort, at det ikke kan blive til intet. Han døde d. 10. maj 77 år gammel i sit niende embedsår.

Over hans hovede læses årstallet 1565 = dødsåret.

Biskop Jens Krags gravsten
 Et fromt minde om hr. Jens Krag, engang biskop i Roskilde. Han blev overført hertil og ligger begravet under disse trin. Han døde år 1300 d. 5. august.

da er udført i relief. Det skyldes måske, at den har ligget under kordøren mellem nordre sideskib og korsskæringen.

Mere mærkeligt er det dog, at han heller ikke har fundet stenen, der er lagt over *Henrik Tornekrans*, den sidste katolske abbed, død 1538. Den lå dog ellers nær ved Absalons gravsten og ved Valdemar Atterdags sarkofag. Den er nu efter undersøgelserne i 1948 muret ind i sydveggen i koret.

Den ældste abbedsten fra o. 1200 i vestenden af nordre sideskib nævner pastor Sommer heller ikke; den er uden indskrift, men har en krumstav udhugget. Den har nok oprindeligt ligget på kirkegården, men lå allerede i 1756 i kirken.

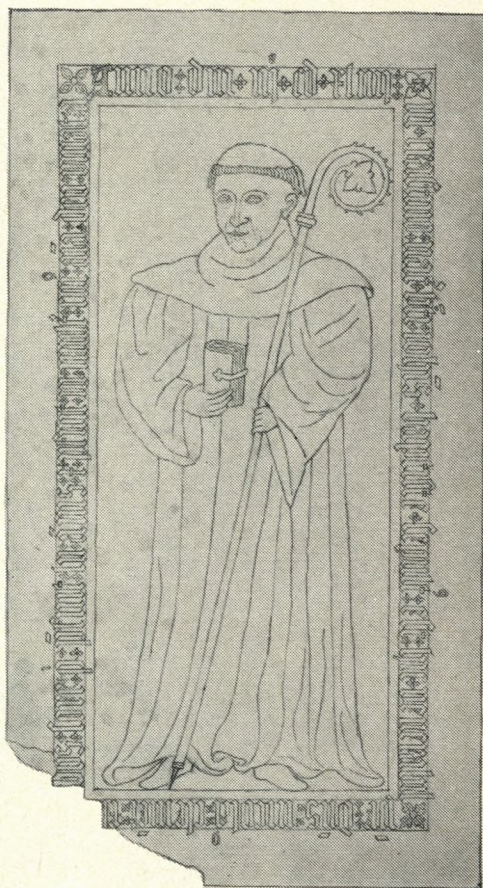
Til sidst nævner han to sten i midtskibet, som til at begynde med skaffede ham »en del bryderi«, vel fordi han troede, det var abbedsten. Han finder dog ud af, at den ene er lagt over *Hans Mikkelsen*, Christian den Fjer-

des lærer og senere Sorø Skoles forstander. (Den er nu flyttet til nordre korsarm). Den anden over *Hans Navel* til Vesterbygaard, en lavadelsmand, der gjorde stor karriere efter 1450. Sommer læser hans navn forkert som Vauno.

Hermed slutter listen over de gravsten, som pastor Sommer tænkte sig kunne interessere bispem, men hertil føjes en mærkelig oplysning.

Sorø Kirkes skytshelgen?

Biskoppen har spurgt, hvem der er Sorø kirkes skytshelgen, og pastor Sommer svarer, at det er Sankt Jacob. Han må have det fra Erik Pontoppidans værk: »Marmora Danica«, en oversigt over gravmæler i danske kirker. Her står i I bog side 144 som overskrift: *SORÆ In templo S. Jacobi* (= i Sorø i Sankt Jacobs kirke). Som nævnt i begyndelsen af

Abbed Niels Klemmensens ligsten
 I det Herrens år 1444 dagen før den hellige Johannes Døberens fødselsdag blev den ærværdige fader Niels Klemmensen den 40. abbed i Sorø, som var abbed i 52 år og gavnede klostret i mange år, begravet her. Gid hans sjæl må leve hos Gud, Amen.

*Abbed Hemming Jacobsens gravsten
I det Herrens år 1467 d. 2. maj blev her be-
gravet den ærværdige fader Hemming, den 45.
abbed i Sorø, som var abbed i 2 år. Gid hans
sjæl må leve hos Gud.*

denne artikel er denne bog brugt som kilde. Det må vistnok være forkert, selv om både direktor Tauber og lektor Estrup synes at have godkendt det. Alle cistercienserkirker var indviede til Jomfru Maria, og det har Sorø kirke også været.

Hvis biskoppen ønsker det, vil pastor Sommer gerne fortsætte sine undersøgelser og slutter i øvrigt brevet med de bedste ønsker for sin

*Henrik Tornekran's gravsten
I båndet omkring hovedet står: Mit eneste
håb er, at jeg skal genopstå i kødet med Chri-
stus.*

*Om randen læses: Berømt ved sin slægt, end
mere berømt ved sin fremragende dyd gem-
mes abbed Henrik i denne grav. Han var ab-
bed i Vitskøl i 9 år, i Esrom i 6 år, og i 31
år var Sorø underlagt ham. I 1638 d. 30. de-
cember døde han.*

høje foresatte. Brevet er stilet til: »Deres høj-
velbårne Højærværdighed« og har følgende
underskrift: »Deres stedse hengivne og under-
danige tjener M. Sommer«. *L. A. Balslev.*

Kan du huske det?

Mine tanker går i anledning af min 80 års fødselsdag tilbage til sommeren 1912, da min far, mor og jeg kørte ind gennem Filosofgan-
gen efter tidligt om morgenen at være startet fra en lille landsby Vollerslev, have skiftet heste i Ringsted, en tur på ca. 4 mil. Jeg blev indlogeret hos en enkepastorinde Jørgensen, hvis søn Jørgen (S 12) netop havde taget studentereksamen, og som senere blev professor i filosofi ved Københavns Universitet.

Straks efter at mit skab var afleveret, måt-

te min far og mor afsted igen, få deres gamle heste tilbage i Ringsted og nå hjem, inden det blev for sent. Da de forsvandt ud ad Filoso-
fgangen, stod jeg som ti-årig dreng fra landet og fik tårer i øjnene.

Men da jeg 6 år senere gik ud af skolen, var sorgen til glæde vendt, og nu er jeg glad ved at kunne betragte mig som gammel soraner.

Et lille stemningsbillede, som mange ældre soranere vil nikke genkendende til. Det er ta-
get fra et takkebrev til formanden for en lyk-
ønskning.

Red.

„Phønix juni 1982“

Som et eksperiment har skolen i det forløbne år udsendt Phønix Kontaktblad for Sorø Akademi i tre hefter for at styrke kontakten mellem skolen og hjemmene, og efter de hidtil udkomne numre at dømme er resultatet faldet heldigt ud. Der er taget hul på en ny årgang, næste nummer kommer i oktober, og *man kan abonnere på det for 30 kr. om året, frit tilsendt*. Bestilling modtages af *administrativ inspektør, Sorø Akademi, 4190 Sorø. Telf. (03) 63 03 21*. Med det første nummer medfølger et girokort til indbetaling af 30 kr. pr. årgang. Et kort resumé af juniornummerets indhold vil give et indtryk af indholdet:

Thorkild Sanders legat

Thorkild Sanders og hustrus legat, stiftet af dommer Thorkild Sanders, der var elev på Akademiet fra 1926–33, har uddelt 70.000 kr. til 43 elever. Lars Kjelstrup har skrevet en artikel om alumnernes liv, om præfeker, inspektionshavende lærere og de ydre rammer for alumnelivet. En opfordring til at melde sig ind i Soransk Samfund, rettet til de ny studenter, mangler heller ikke. Redaktøren L. K. har også en artikel om skolens tilstand på det materielle område. *Alt tyder på, at der vil komme en sportshal, der formentlig er klar i 1984*. Det håbes, at byggeriet kan begynde i dette efterår. Den skal ligge i gartnerhaven bag Søgade 5 og 7. Tagene på Gymnasiet og det nye alumnat trænger til renovering, og det bliver der forhåbentlig penge til at gøre noget ved. *Ingemanns hus er nødtørftigt gjort i stand og tjener for øjeblikket som musikrum for elektrisk musik. Badeanstalten i søen er et ømt punkt. En påtænkt reparation gik i vasken, fordi en påtænkt udgiftsfordeling mellem staten, stiftelsen og Sorø kommune ikke kunne lade sig gøre, da kommunen sprang fra*. Vi håber, at det måske kan lykkes næste år!

På hovedbygningen er nr. 27 blevet datum, og det er der en speciel artikel om, nr. 28 er blevet sproglokale, og det gamle rektorarkiv er blevet *pædagogisk værksted* med faciliteter til duplikering, stencilfremstilling osv. Vi har ansøgt om penge til møblering af vestibulen og den øverste hvide gang. Sorø Stolefabriks produkter blev placeret som nr. 1 ved en afstemning blandt elever og lærere, og nu håber vi på, at pengene kommer.

Hovedbygningens vedligeholdelse har været et ømt punkt. Der er meget, der trænger. En begyndelse er gjort, idet Gule sal er blevet nymalet og loftet repareret, men lofterne trænger til eftersyn overalt, og der er tegn i sol og måne på, at noget vil ske.

Torben Christoffersen skriver en interessant artikel om *datalære*. Vi har nu fået to maskiner RC-702-2, hver med et lager på 48 K, hvad det så betyder? I 1983 bliver der forhåbentlig råd til at købe printere. Jo, kom ikke og sig, at skolen ikke er med på noderne!

Der er et interview med formningslæreren J. C. Ebbestad.

Baldur, den kritiske, æstetiske og humoristiske gymnasieforening, er forlængst afgået ved døden, men en moderne fortsættelse er i svøbet, i form af gymnasiets onsdagsaftener, hvor alumnernes mødes med de inspektionshavende om nogle kander the og noget kage til samvær, eventuelt med foredrag, lysbilleder eller lignende.

Et særligt introduktionsstof byder de nye elever velkommen, blandt andet en liste over lærerne med billeder, kortskitser over terrænet og hovedbygningen. Der var 43 lærere sidste skoleår, i år er der 49! Elevtallet er 497, hvoraf 222 piger. Olav Nygaard skriver om musik på skolen. Skolens kor er på 25 deltagere, det dirigeres af *Max Sydendal* (S 79). Som første artikel i en serie om skolens bygninger bringes en omtale af Fraterbrønden, næste gang: Klosterporten.

Af skolens fag præsenterer Per Boolsen græsk. Nummeret slutter med en kort omtale af Biblioteca Academiae Soranæ og en præsentation af en nyskabelse i skolens liv: *en temauge* fra den 8.-12. november, hvor den normale undervisning suspenderes, og eleverne på tværs af klasser arbejder med temaet: *Ung i 1982*, fordelt i elevstyrede grupper.

P. S. Hvis du er interesseret i at følge med i skolens liv, mere detaljeret end Soranerbladet kan gøre det, er det en god idé at abonnere på PHØNIX. Måden, det kan gøres på, omtales i artiklens begyndelse. *Red.*

Bogudstilling i Bikuben

I år er det 500 år siden, den første bog blev trykt i Danmark, og Akademiets Bibliotek har i tre uger i september haft en udstilling af 19 gamle og nyere bøger i to montere i Bikubens Sorøafdeling. De ældste af de udstillede bøger var Thomas a Kempis: *De imitatione Christi* (om Kristi efterfølgelse) fra 1487 og Bibelen på latin, trykt i Basel 1491. *Det ældste danske tryk var Sjællands lov, trykt af Godfred af Ghemen i København 1505*. Den første trykte latinske udgave af Saxo, trykt i Paris 1514 og Anders Sørensen Vedels oversættelse fra 1575, en mælkebøtte fra Flora Danica repræsenterede de 3240 håndkolorerede kobberstik i dette pragtværk, der kom i hæfter i en periode på 120 år. Regenfuss' pragtfulde konkylieværk var også med, og som repræsentanter for den nyeste tid dronning Margrethes illustrationer til Tolkien: Ringenes herre fra 1979 og endelig en række bøger trykt i Sorø, fra Svend Aggesøns Danmarkshistorie fra 1642, Stephanius' Saxoudgave fra 1644, Jens Kraft: Kort fortælling af de vilde folk ned til Eyvind Olesen-bogen, udgivet af Soransk Samfund i 1979, trykt i Sorø Bogtrykkeri, der også trykker Soranerbladet og Phønix.

S. R.

Soranerfrokosten i juni

Noget mere vellykket møde skal man lede længe efter: »Det var synd for dem, der ikke har været her«, sagde Dan rammende. Fem fremmødte i alt: Edvard Suhr (14), Svend Clausen (25), Dan Fink (27), Laurids Schrøder (25) og, som benjamin, Paul Rantzau (37).

Suhr bød i sin egenskab af nestor velkommen og udbragte en skål for skolen. »Jeg veed et sted ...« tænkte vi os til, og navneopråb fandtes ej nødvendigt, at vi jo alle var gamle kendinge. En hilsen fra vor kære formand Palle Taarnhøj '37 blev modtaget, han var desværre forhindret i at komme – hvorvidt han stod og flænsede, meldte han intet om, men måske fløj han i et åbent sportsfly hid og did i de højere og køligere luftlag – en svalende tanke! – telefonerende trådløst?

Suhr og Clausen havde været til møde i Fraternitas Sorana på Jaruplund Højskole i Syd-Slesvig (7 km syd for Flensborg). Treti var mødt frem, og stævnet havde, som sædvanligt, været vellykket. Tag med næste gang! Lærer Kobbemagel holdt foredrag om Syd-Slesvigs historie og bragte orden i begreberne. Om Danevirke fik man interessante ting at vide: den anseligste del lå øst for Hollingsted – hvor Trene å fra nord og Reide å fra øst løber sammen – den såkaldte »Krumvold«, der mod nordøst fortsætter i det egentlige »Danevirke« også kaldet »Margrethe-volden«, her fandtes den oprindelig eneste gennemskæring, det såkaldte »Øster Kalegat« med porten »Isarndor«, hvorigennem »Vigleid« – hærvejen, senere kaldet Oxevejen – førtes. Det mægtige forsvarsanlæg (se »Skalk«s udmærkede artikel herom) fortsatte mod øst, hvor den såkaldte »Kæmpedæmning« løb ind i »Halvkredsvolden« omkring Hedeby, her bygges nu et stort og moderne museum til de mange fund, der – også med bistand af danske arkæologer – er bragt for dagen i den nyeste tid.

De to soraneres oplevelser i det sydslesvigske gav Dan anledning til en slags anmeldelse af P. Ehrhardts bog »Danerne fra fødsel til dåb« – udgivet med støtte af Velux-fonden, Kbh. – hvori blandt andet folkevandringerens interessante problematik bliver beskrevet. Dette førte samtalen ind på »internordisk kommunikation til søs i vikingetiden«, hvor Dan havde adskilligt af interesse at berette: Hvem vidste af dengang, da det hedenske Gamle Uppsala var midtpunktet i svearnes rige, og ingen havde så meget som tænkt på Stockholm som stad, førte et system af vandveje til Uppsala. Som en følge af landhævningen tørrede de mindre vandveje ud, men den vigtigste var netop den, som danske konger benyttede ved besøg, og som stadigvæk er sejlbart! En parallel »hemmelig« rute, som biskopperne benyttede i middelalderen, kan derimod ikke bruges mere. Vandvejen besejles i dag med komfortabel turistbåd (restaurant om bord!) fra Tegelbacken/Klara Mälarstrand i Stockholm og går via Sigtuna,

der blev Svearikets første stad (anlagt i slutningen af 1000-tallet) og Birkas efterfølger, til Østra Aros på det nuværende Uppsalas plads, her slutter sejlturen ved Islandsbron, et vandfald stopper videre fremfærd. Man har været 7½ time undervejs: en tur rig på naturskønhed og historiske minder fra sagatid til nutid.

Et andet interessant islæt på Fraternitasstævnet var Jørgen Krog-Meyers (55) lysbil-leaften om Israel, det fantastiske land, hvor praktisk taget alle de tilstedeværende havde været! Inspireret af Svends spændende øjenvidneskildringer af modsætningerne i det moderne Israel førtes vi ind på modsætningerne i det datidige, mellem Jesus og farisæerne, mellem religiøs revolution og ortodoxi. Hvad er en farisæer? Efter nogen dybsindig snak fastslog Dan, at det var en – kaffepunch! Nogen i forsamlingen udbad sig en nærmere forklaring: ville Dan påstå, at man havde drukket kaffepuncher i Tebplets forgård?! Ingenlunde! Den ægte farisæer hed rettelig en »farisæ« udenpå! Drikken havde ganske rigtigt taget navn efter det farisæiske, men hverken Herodes eller Pilatus havde smagt den! Det forholdt sig sålunde:

En gæstgiver på Nordstrand skulle for omkring 120 år siden have døbt en datter, og festen bagefter gik efter de traditionelle regler med afsluttende kaffepunch. Præsten var imidlertid afholdsmand, og værten tog dette så alvorligt (!), at præsten ingen punch fik, han blev rigtig sur og råbte: »Farisæ!« – Formentlig har han bagefter alligevel fået sin punch, og værten har vel maliciøst sagt: »Her har du en farisæ!« – Kan nogen verificere denne historie eller varianter deraf? – Naturligvis faldt talen straks på kaffe i særdeleshed: Svend havde smagt »italiensk kaffe« i det londonske Soho i.e. kaffe med hexelikhøren »Strega«. I følge Dan var begrundelsen for brug af flødeskum i kaffen i Syd-Europa (f.ex. i Wien hvor man kalder det »schlagobers«) det isolerende lag, der holdt kaffen varm! – Fra usædvanlig kaffe i det fremmede gik vi over til at drøfte rejser her og der, og Svend kunne – efter en afstikker til Nepal – fortælle at storkebestanden var i stigen i Syd-Slesvig; hvor man kunne, gravede man huller for at skabe »mose-aktive« forhold, resultat: Storkene kom! Vil vi have storke, må vi altså grave huller i Danmark! Da vi nu var ved det våde, fandt Svend anledning til at berette om sine oplevelser som sejlsportsmand i vadehavet og omliggende oceaner, kostelige historier som kun en ægte »ulke« kan præstere, vi lyttede også til hans begejstrede skildring af sit nye skiv, og på en eller anden måde havnede vi atter i det bibelske: ved alle tiders super, hyper skiv Noas Ark. Dan kunne straks bringe ALLE TIDERS SENSATION til torvs: I staden Roma har man i et ældgammelt chaot fundet Noas erindringer oven i købet skrevet af ham selv i hans alders 947. år, 3 år før han døde og (347 år efter den sørejse, som har gjort hans navn uodødeligt« for at bruge Carl Johan Elmquist's ord, den sympatiske

redaktør af dette enestående dokument. Ganske vist er han ikke soraner, men derfor alligevel et fint menneske og en god digter, hvis ord står til troende. Bogen er forsynet med aktuelle tegninger af den dejlige kunstner Kamma Svensson og udgivet af Selskabet Bogvennerne på Carit Andersens forlag. Af det sensationelle indhold skal kun røbes, at man har planer om etablering i Himlens Forgård af Noas Ark som museumsskib! I følge pålidelige kilder skal man på Aller Højeste Sted have været en anelse skinsyg over, at svenskerne kom først med deres »Wasa« i Stockholm ... derfor dette enestående initiativ!!

Soranere! Mød op til soraner-frokosterne! I aner ikke, hvad I går glip af!

Rantzau.

Habakukfrokosten i aug.

Kom til soraner-frokost og få serveret sensation a la carte! I juni Noas Ark, i juli Saxtorphs genkomst, i august Habakuk, men hvilken? Selvfølgelig ikke hin forexilske profet, men den soranske nævling! – Læs videre, læs videre:

Heden var en orm, da jeg ankom og troede mig alene til frokost. Jeg så mig allerede udi ånden bydende mig selv velkommen, udbringende en skål for Skolen, nævnende mit navn højt, og højtideligt indførende samme i protokollen – sensationelt nok i sig selv, men sensationen skulle blive meget større! Læs videre – i særdeleshed soranere af ældre årgange og specielt alumner fra hovedbygningen! – Laurids Schrøder ('25) dukkede pludselig op fra mørket (thi gardinerne var rullede ned), Børge Jørgensen ('38) og Niels Waagstein ('31) gjorde deres entré og endelig Per Amby ('38) medbringende en plastic-pose. Amby hører til de sjældne gæster, og vi, der husker ham fra Sorø og tiden der fulgte, fik megen udbytterig snak deraf. Det skulle vise sig, at han og hans pose blev sensationens udspring! Læs videre:

Indledningsvis overstodes (bemærk formen: i årsskriftet »bestodes« examen altid, aldrig »blev bestået«!) formalia: Schrøder, der i dag var nestor, bød med vanlig soransk pathos velkommen, Skolen fik sit reglementede Leve, og »Jeg veed ...« blev sunget bemærkelsesværdigt fuldtone. Jeg husker såmænd næppe, om der var navneopråb, thi frokostens videre forløb har prentet sig så overvældende i min hukommelse, at alt, hvad der skete i begyndelsen er glemt til fordel for, hvad der indtraf i slutningen. Læs videre:

Af samtalen ved bordet fremgik det tydeligt, at tvende klassikere var til stede: Amby talte nu og da græsk (klassisk attisk med let soransk accent), mens Waagstein memorerede højlydt på latin (caesarisk med umiskendelig nordatlantisk sætningsmelodi), det var gribende for den, der forstod, hvad der blev sagt. Stærkt presset af tilstedeværende undermænd

(= ikke-klassikere) oversatte d'herrer på vulgærmålet så frokosten kunne fortsætte uden mislyd, men intermezzoet gav anledning til en udbytterig diskussion om nyten af latin og græsk og om undervisningen i disse sprog, som vi var enige om foregik på et arkaisk grundlag: på elementarplanet underviste man stadigvæk (!) efter »den evige Mikkelsen«, og i gymnasiet tyggede eleverne stadigvæk på Caesars *De bello gallico* og Xenophons *Anabasis*! Lutter krigshistorie: det ville svare til, at man på tilsvarende trin i tysk svedte sig igennem Feltnarskal von Hindenburgs *Kriegserinnerungen* med det formål, nota bene, at texten skulle tjene som illustrationsmateriale til grammatikken, som jo, teoretisk i hvert fald skal »beherskes« i et senere universitetsstadium. Resultat: Mens græset gror, dør hørsmor! Den sorte latinskole lever såmænd i bedste velgående, uanset at nye og meget mere gavende undervisningsmetoder allerede forefindes (H. H. Ørberg in mente!) der giver et anderledes »levende« grundlag (i latin, så vidt vides endnu ikke i græsk) for senere dyberegående studier.

Ind imellem lod, som det hedder, maden sig smage, selvom serveringsstøpøet (på grund af varmen?) var lavt. Et højdepunkt indtraf imidlertid, da Don Borge, hidkommen fra Spanien via Gilleleje, med høj og klangfuld røst forlangte »Kage på fod« til forsamlingen. Den liden gangerpilt – for ung i faget til at leve op til stedets ry – måbede hovedrystende (naturligt nok), og hidbragte efter nærmere forklaring, men uden sans for humor, det ønskede.

Don Borge var, ikke uden grund skulle det vise sig, i særligt gavmildt humør – hvilket jo, for hvem der kendt ham, ikke vil sige lidt! – idet han netop (ved en ærlig finders mellemkomst) havde fået sin tegnebog tilbage i komplet og uskadt stand! Bortset fra utallige pesetas indeholdt den uerstattelige papirer såsom escrituras på hans mange borgbesiddelser udi Castiliens land, for ikke at glemme med lemskort til Soransk Samfund, intet under, at han var espendabel og – fuld af tillid til sit gamle fædrelands ærlige sønner.

Pludselig, PLUDELIG skete det: Amby rejste sig, greb ordet og holdt en tale om vor gamle skoles sære skikke, specielt hvad angik kammertonen og kammerdixens tyngende moralske ansvar og kammerduxens tunge pligter, og – hvad der egentlig skete, når sidstnævnte ikke levede op til de stillede krav. Amby tog den mystiske plastic-pose frem og drog under menighedens måbende mumlen minsandten en Habakuk frem ... læs: en HABAKUK, en rigtig, ægte, veritabel *HABAKUK*, navngivet »Rølf« og født den 1. december 1901. Et væld af ejer-duxe-navne og årstal var indridset i det smukke gyldne træ! – Det tilkommer ikke en uværdig, som det ikke lykkedes at blive alumne og som derfor aldrig fik sin bopæl på Hovedbygningen, at referere, hvad Amby fortalte, det tilkommer ham selv i en følgende (illustreret!) artikel! Med bevingede ord overdrog Amby den kostelige skat til So-

ransk Samfunds kompetente forsamling med pålæg om at skøtte den vel, »måske er dette det eneste exemplar«, sagde Amby, »reddet fra en nævenyttig snyder, der i en falsk humanismes navn indsamlede og opbrændte samtlige Habakuk'er på Hovedbygningen for omkring 60 år siden! Spørgsmålet melder sig nu: hvem var denne formastelige ugeringsmang? Nogen må vide det! I kulturhistoriens navn må vi have løftet tavshedens slør! – Rantzau modtog på Samfundets vegne den kostelige gave, der havde fulgt Amby som en veritabel soransk talisman gennem livet, og lovede at den ikke ville blive gemt af vejen og glem, men tværtimod blive tildelt en soransk funktion og helst, om muligt, blive stillet frem til stadig beskuelse på Akademiet vidnende om en forgangen periode i alumna-tets historie. Om dette vil der nu blive optaget forhandlinger med rette vedkommende.

Curt Benthien ('50), der havde set kendte profiler defilere forbi på gaden stævrende mod »Prætoria«, var pludselig blevet mindet om, at det jo var soransk frokost-dag, så han joinede os og blev flux indført i protokollen. Det blev et særdeles labert postludium (på dansk: Nachspiel), snakken gik, og omgange-ne var utallige. Opbrud i nærheden af sytten-tiden ... hvilken august-frokost!

(Se side 119). Paul Rantzau ('37).

Historiske huse i Sorø

Historiske huse i Sorø, udgivet af National-museet og Sorø Amts Museum 1982. Pris kr. 158,60. 142 sider indbundet.

En stor og statelig bog, der tager sit udgangspunkt i de ødelæggelser, der har fundet sted i danske købstæder, således også i Sorø, hvor Søndergades nye bebyggelse nok kan siges at være hensigtsmæssig og moderne, men alligevel æstetisk set virker som en misforståelse. De gamle små huse med endnu mere trange baghuse kunne man have renoveret, men det ville nok være blevet for dyrt at bo i. Søgade er et eksempel på det modsatte synspunkt, hvor man har fundet udveje til at bevare det gamle gadebillede, og de få nye bygninger falder godt ind i den gamle stil.

Bogen er tænkt som en vejledning for byens borgere og for de tekniske myndigheder i Sorø i fremtiden, og man får et godt overblik over den ældre del af byen, mens de store villa-kvarterer helt lades ude af betragtning, hvilket er godt af hensyn til bogens omfang.

Man kan dog ikke lade være med at undre sig over, at alle bygninger på Akademigrunden helt forbigås. De er trods alt overskuelige og kunne let være taget med, og det ville nok have været klogt af hensyn til bogens salg! Ikke engang Klosterporten, Danmarks ældste bevarede hus, der endnu tjener som bolig, er kommet med, selvom den er Sorø vartegn og oven i købet i ca. 20 år har været byvåben, indtil det nuværende byvåben med abbedstaven afløste den ved århundredskiftet.

Med sine mange ældre og helt nye fotos af bygningerne og den saglige beskrivelse af de enkelte ejendomme og deres historie, såvidt den kan oplyses ved brandtaksationsprotokoller og andre dokumenter, giver bogen et virkelig godt overblik over Sorø bys historie og udvikling, uden at den dog gør la Cours Sorø Bys Historie fra 1938 overflødig.

En lille korrektion: Under Søgade 7 oplyses, at Frederik den Sjettes maitresse fru Frederikke Dannemand boede i Sorø fra 1823–30. Det passer ikke, kun ejede huset i denne periode, men boede kun i Sorø fra oktober 1816-juni 1818, fordi hun havde fået et barn med en anden mand og derved havde pådraget sig majestætens unåde. (Se SB juni 1982). Red.

Runde fødselsdage i oktober

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har rund fødselsdag i oktober 1982:

4. Lektor Marcus Pedersen (f. 1892), Søndergade 17, 4180 Sorø.
5. Kontorchef Sten Thorsen (f. 1912), S 32), sidste kendte adresse: Alsvej 89, 2970 Hørsholm.
6. Forpagter Svend Egede Glahn (f. 1892, R 09), Stengården, 4470 Svebølle.
7. Arkitekt Søren Langkjær (f. 1912, S 31), Dyrehavevej 14, 2930 Klampenborg.
7. Kjeld Schiøtz (f. 1922, R 38), Holmbladsgade 9, 2300 Kbh. S.
9. Korrespondent Torben Larsen (f. 1912, 28), Engbakken 64, 2830 Virum.
10. Kontorchef Frede Andersen (f. 1912, 28), sidste kendte adresse: Nørreparken 2, 3600 Frederikssund.
11. Afdelingsleder Frode Førster (f. 1912, S 31), sidste kendte adresse: Hestetangsvej 84, 3520 Farum.
14. Lektor Aage Jensen (f. 1907), Wilstersvej 3, 4180 Sorø.
14. Mejeriejer Jørgen Munck (f. 1907, R 23), Præstekærsvvej 4, 2700 Brønshøj.
14. Gunner Geertsen (f. 1922, R 39), Amtstue Allé 23, 4100 Ringsted.
15. Advokat Erik Lind (f. 1912, S 31), Parkvænget 6, 5300 Kerteminde.
15. Eksp.sekr. O. Simonsen (f. 1907, S 25), Grønnevej 30, 2830 Virum.
16. Lrs. Leif Waagstein (f. 1907, S 25), Vardabú 1, 3800 Torshavn.
17. Dyrlæge Sven Rasmussen (f. 1922, S 41), Bredgade 104, 8340 Mallings.
19. Ib Lorenzen (f. 1932, 47), adresse ubekendt.
21. Lektor Chr. H. Andersen (f. 1902, S 21), Grundtvigsvej 24, 8800 Viborg.
25. Direktør Erik Kopp (f. 1922, 38), Læderstræde 30, 1., 1201 København.
29. Roar Alsing-Andersen (f. 1932, R 49), Sidste kendte adresse: Fire Dept. USAB, 3910 Sdr. Strømfjord. Grønland.
31. Ingeniør Henry Krog-Meyer (f. 1892, S 11), 60 St. George Drive, London SW 1, England.

En sorølærer fra 1569

Her er den syvende og sidste af Frederik F. Wendelboes tegnede gravsten fra Sorø kirke.

Den forestiller en læsemester fra Sorø kloster Knud Pedersen, der døde i 1569. Han er et bevis på, at der holdtes skole i klostret, før Frederik II grundlagde sin besynderlige og bedre skole i Sorø.

Soranske dødsfald

KAY HVIID JENSEN (1918)

14. maj 1900–19. august 1982

HANS HALVOR HANSEN MØLLER (1921)

3. november 1905–1. juli 1982

KJARTAN EFFERSØE (S 1908)

13. maj 1889–26. august 1982

META PETERSEN (S 1913)

14. juni 1895–31. august 1982

Soraner nyt

Ole Høeg (S 46) er udnævnt til chef for socialstyrelsen.

Carl-Christian Hoffgaard (R 1917), der døde i 1979, har testamenteret Soransk Samfund 96.000 kr., der nu er indbetalt til kassereren.

Direktør Hoffgaard var meget alsidig interesseret, skrev artikler og afhandlinger om teaterhistorie og København i det nittende århundrede bl. a. om Johanne Luise Heiberg. Desuden var han kommitteret ved Brøstes samling og sekretær for Henkelprisen. Han var også i en årrække administrator for Soraner-Bladet og medlem af bestyrelsen.

Soranerfrokosten

den første torsdag i hver måned.

Sted: Allégade 10, 1., Kbh. F.

Tid: Kl. 12,15.

Tilmelding nødvendig, helst dagen før, senest samme dag inden kl. 11. Telefon (01) 21 14 92.

Taler oktober: Knud Vad (S 55).

November: Direktør Helge Hørby (S 38) om byplanlægning og regionsplanlægning.

Ford

I GLADSAXE

Service
Prøvestation
Reserve dele
Autoskader
Malerarbejde
Tectylbehandling

SCANIADAM

Ford SERVICE

værksted reserve dele

Gladsaxe Møllevej 14
Søborg
(01) 69 12 34

Hvem brændte habakukkerne i 1920?

Med hensyn til konfiskation af de omtalte habakukker og deres overgivelse til flammerne kan man læse i skolens årskrift for 1921, at adjunkterne *Poul Hugo Bohn* og *H. C. P. Hjort* den 14. august 1920 overtog inspektionen på alumnatet på hovedbygningen, så det er nok de to, der har indledt deres karriere som inspektionshavende ved at foretage denne aktion.

Til deres undskyldning må man sige, at disse køller lejlighedsvis *kan* have været anvendt på anden vis end som tegn på kammerdukseværdigheden!

Red.

Det var i 1187!

Bulla Gregorii octavi papæ anno 1187 inhi-bentes fratribus Cisterciensis ordinis in Sora, ne extra septa monasterii vagando exeant nec carnes comedant nec mulieres ad domos suos ingredi permittant contra ipsius ordinis primæua instituta, sub maledictionis æternæ comminationis.

Der må være nogle, der har været hurtige til at sladre, for Gregor VIII var kun pave i to måneder fra den 21. oktober til den 17. december 1187!

(Et pavebrev fra Gregor VIII, der forbyder munkene fra cistercienserordenens kloster i Sorø at forlade deres kloster for at strejfe om, at spise kød og at lade kvinder komme ind i deres huse imod selve ordenens gamle bestemmelser under trussel om evig forbandelse.

Det var i 1946!

Et gammelt Soranerblad faldt mig tilfældigt i hånden, og

hvad ser man?

Soranerkegleaften i Tivolis keglebane den 19. februar 1946 kl. 18.

Der serveres et stykke med sild, et stykke med ost, en engelsk bøv med 1 øl og kaffe for 5,00 kr. inclusive betjening.

Soraneraftenen den 6. sept.

At der kun dukkede 7 op, kan måske undre, al den stund generalforsamlingsreferatet omtaler ... nåja, læs det hellere selv!

Men en hyggelig aften blev det da, af den slags, der - lige som nachspielene på Prætoriana - principielt unddrager sig referat. Blot skal det nævnes, at der på et tidspunkt lød et stiltfærdigt, men velment »skål«! til Soransk Samfund fra Kruse (S 81), Tholl (R 33), Kramp (S 79), Jølver (S 78), Plum (S 77), Birk (S 79), og undertegnede.

På vej ud ad døren blev vi enige om, at næste gang vel så måtte blive 4. oktober.

Salling.

MEDEMSKONTINGENTET

er af bestyrelsen fastsat til 75 kr. for 1982. For junior-medlemmer fra og med årgang 1975 samt for medlemmer, der er fyldt 67 år, dog kun 40 kr. Medlemmer, som aftjener deres værnepligt, er kontingentfrie et år, når meddelelse herom gives til:

SORANSK SAMFUND: Kassereren

Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10, 2880 Søborg
(01) 69 11 44
Postgiro 4 00 17 10.

BETALING

Til de medlemmer, der er bosat i Danmark, på Færøerne, i Norge, Sverige, Finland og på Island, fremsendes fortrykte girokort.

NB - UDLANDSMEDLEMMER

Medlemmer bosat i det øvrige udland bedes tilsende kassereren en check, trukket på en dansk bank og lydende på **danske kroner** (det koster ellers samfundet d. kr. 20,00 at indlæse en check). Denne indbetaling må gerne komme kassereren i hænde uden yderligere opfordringer, hvorved samfundet sparer tid og penge til opkrævning.

HENVENDELSER vedrørende:

SORANSK SAMFUND stiles til:

Overlæge Palle Taarnhøj
(Soransk Samfunds formand)
Københavns Amts Sygehus
2800 Glostrup
(02) 96 43 33, lokal 476

Næstformand, lektor mag. art. Thyge Winther-Jensen
Brogården, Lånholt
3480 Fredensborg
(01) 11 87 65 og (02) 28 29 31

Legatansøgninger stiles til:

SORANSK SAMFUND
og sendes til:
Fru Karen Jensen
Fru Ingesvej 20
4180 Sorø

SORANERBLADET: Redaktion

Svend Ranvig
Kongebrovej 28
4180 Sorø
(03) 63 08 57 (bedst 18-19)

SORANERBLADET: Administration

Direktør Finn Harlang
Dronningens Tværgade 30, 1302 København K.
(01) 13 86 66

Sorø Bogtrykkeri ApS (03) 63 05 75

Indhent tilbud på

Person-, Last-, Varevogne

MERCEDES-BENZ

4300 HOLBÆK
 Hovedvej 4
 (03) *43 41 22

4400 KALUNDBORG
 Slagelsevej 162
 (03) *51 11 66

4500 NYKØBING Sj.
 Autogården
 (03)* 41 11 22

Nyt tøj til bilen

ALTIKA

Autokonfektion
 Blegdamsvej 28
 2200 København N
 (01) 39 64 41

Poul & Bent Henningsen
 (1939)

**H. C. Bjødstrup
 Jensen**

Urmager & Optiker

St. Kongensgade 32
 1264 København K
 Telf. 15 18 21

Grundlagt 1821

Sorø Akademis
 Skovdistrikt

Telf. (03) 63 01 25

gælder det **SPHAGNUM** så tal med

Pindstrup Mosebrug A/s

Pindstrup
 8580 Ryomgård
 Telefon (06) 39 61 00

SAAB

**LANCIA
 POLSKI FIAT**

Salg - Service

Aut, SAAB-forhandler
NIELS THIELE

Automobiler
STENLØSE
 Tlf. (02) 17 00 72

**SVEGÅRDS
 BOGHANDEL
 SORØ**

TELEFON (03) 63 00 27
 POSTKONTO 6 00 71 63

THOR-VASK - NÆSTVED

TELEFON 72 25 50